

Rozwój rynku: Jedwab surowy (CN 50) — 2015–2025

Wprowadzenie

Dział 50 Nomenklatury Scalonej obejmuje cały łańcuch jedwabiu – od kokonów, przez surowy jedwab i odpady, po przędze, nitki oraz tkaniny. Unia Europejska jest jednocześnie znaczącym importerem i eksporterem tych wyrobów, z silną specjalizacją kilku państw członkowskich (Włochy, Rumunia, Słowenia) oraz dużym uzależnieniem od dostaw z Azji. W okresie 2015–2025 handel jedwabiem w UE przeszedł głęboką transformację: wolumeny obrotów skurczyły się, ceny wzrosły, a struktura geograficzna i produktowa uległa wyraźnym zmianom. Poniższy raport opisuje i interpretuje te zjawiska na podstawie danych dotyczących wymiany towarowej UE z krajami spoza UE.

1. Kurczący się wolumen handlu przy rosnących cenach

Główną cechą analizowanego dziesięciolecia jest spadek rzeczywistych przepływów towarowych, któremu towarzyszy systematyczny wzrost cen jednostkowych – zjawisko szczególnie widoczne po pandemii.

Import i eksport maleją w ujęciu ilościowym, ale ceny rosną

Wartość unijnego eksportu jedwabiu zmniejszyła się z 203,9 mln EUR w 2015 r. do 124,8 mln EUR w 2025 r. (–38,8%), a wolumen spadł z 1 537 ton do 795 ton (–48,3%). W tym samym czasie import obniżył się z 354,8 mln EUR do 302,0 mln EUR (–14,9%), a dostarczona ilość z 5 943 ton do 4 480 ton (–24,6%). Spadki ilościowe są więc głębsze niż wartościowe, co tłumaczy wyraźny wzrost przeciętnych cen: w eksporcie z 132,6 do 157,1 EUR/kg (+18,4%), a w imporcie z 59,7 do 67,4 EUR/kg (+13,0%). Dane podsumowuje poniższa tabela.

Wskaźnik	2015	2020	2025	Zmiana 2015–2025
Eksport (mln EUR)	203,9	99,3	124,8	–38,8%
Eksport (tony)	1 537	780	795	–48,3%
Cena eksportowa (EUR/kg)	132,6	127,4 ¹	157,1	+18,4%
Import (mln EUR)	354,8	204,8	302,0	–14,9%
Import (tony)	5 943	3 693	4 480	–24,6%
Cena importowa (EUR/kg)	59,7	55,5 ¹	67,4	+13,0%
Bilans handlowy (mln EUR)	–150,9	–105,5	–177,2	+17,4% ²

¹ Minimalne średnie ceny w całym okresie przypadły na lata 2020–2021.

² Pogorszenie salda (deficyt powiększył się o 17,4% w stosunku do 2015 r.).

Pełny obraz handlu: wartość, ilość, ceny

Deficyt handlowy pogłębia się mimo spadku importu

Ponieważ eksport skurczył się szybciej niż import, ujemne saldo wymiany powiększyło się ze 150,9 mln EUR w 2015 r. do 177,2 mln EUR w 2025 r. (-17,4%, co oznacza większy deficyt). Największy deficyt odnotowano w 2022 r. (215,7 mln EUR), gdy ceny importu z Chin gwałtownie wzrosły, podczas gdy eksport odbudowywał się wolniej. Od tego czasu deficyt nieznacznie się zmniejszył, jednak pozostaje wyższy niż na początku badanego okresu.

2. Reorganizacja kierunków geograficznych i rosnąca koncentracja dostaw

Struktura partnerów handlowych uległa istotnym przesunięciom – po stronie importu dominacja Chin jeszcze się umocniła, natomiast po stronie eksportu doszło do przebudowy głównych odbiorców.

Chiny pozostają absolutnym liderem importu, ale eksport kieruje się ku nowym rynkom

Udział Chin w unijnym imporcie jedwabiu pozostał przytłaczający – w 2015 r. dostarczyły one 280,4 mln EUR, a w 2025 r. 249,5 mln EUR (-11,1%). Drugi dostawca, Indie, odnotował spadek z 21,5 mln EUR do 12,1 mln EUR (-43,7%). Łącznie z Chin i Indii pochodziło w 2025 r. ok. 86% wartości importu. Po stronie eksportu nastąpiła głęboka reorientacja: Madagaskar, niegdyś największy odbiorca (44,5 mln EUR w 2015 r.), zanotował załamanie do 14,7 mln EUR (-66,9%), podczas gdy Tunezja awansowała na pierwszą pozycję z wynikiem 23,5 mln EUR (+85,4%). Jednocześnie znacząco spadł eksport do Wielkiej Brytanii (-54,7%), USA (-45,3%) i Maroka (-56,2%). Pojawiły się też nowe, dynamicznie rosnące kierunki, np. Zjednoczone Emiraty Arabskie (wzrost z 6,1 mln EUR do 12,3 mln EUR).

Partner	Import 2015 (mln EUR)	Import 2025 (mln EUR)	Zmiana	Eksport 2015 (mln EUR)	Eksport 2025 (mln EUR)	Zmiana
Chiny	280,4	249,5	-11,1%	7,2	6,9	-4,9%
Indie	21,5	12,1	-43,7%	–	–	–
Madagaskar	–	–	–	44,5	14,7	-66,9%
Tunezja	3,3	3,0	-10,4%	12,7	23,5	+85,4%
Wielka Brytania	11,3	11,2	-0,5%	25,8	11,7	-54,7%
Stany Zjednoczone	–	–	–	22,5	12,3	-45,3%
ZEA	–	–	–	6,1	12,3	+102,5%

Dane o głównych partnerach handlowych

Koncentracja importu rośnie, a koncentracja eksportu nieznacznie maleje

Wskaźnik Herfindahla-Hirschmana (HHI) dla importu wzrósł z 6 315 do 6 874 (+8,8%), co odzwierciedla jeszcze większą zależność od wąskiej grupy dostawców (głównie Chin). Dla eksportu HHI obniżył się z 966 do 898 (-7,0%), wskazując na większe rozproszenie rynków zbytu, choć nadal dalekie od niskiej koncentracji.

Wskaźniki koncentracji HHI

Wśród państw członkowskich UE niezmiennie dominują Włochy – w 2025 r. odpowiadały za 56% importu (170,1 mln EUR) i 77% eksportu (96,2 mln EUR) unijnego jedwabiu. Na uwagę zasługuje gwałtowny wzrost importu Słowenii (z 0,09 mln EUR w 2015 r. do 28,3 mln EUR w 2025 r.), co może wynikać ze zmian w logistyce lub rejestracji przepływów, oraz znaczny spadek zaangażowania Niemiec (-63% w imporcie, -77% w eksporcie).

Dane o państwach członkowskich

3. Rosnące uzależnienie od importu i presja na unijną produkcję

Analiza struktury towarowej oraz wskaźników autonomiczności ujawnia stopniowe zwiększanie zależności UE od zewnętrznych dostawców i zmiany w krajowej produkcji jedwabiu.

Uzależnienie od importu jedwabiu wzrosło ponad dwukrotnie w dłuższej perspektywie

Wskaźnik `net_import_reliance_pct`, mierzący udział importu netto w całkowitym zapotrzebowaniu (produkcja + import – eksport), wyniósł w 2015 r. 19,2%, a w 2024 r. osiągnął

24,9%. W porównaniu z 2003 r. (8,3%) oznacza to wzrost o blisko 199%. Rosnąca zależność jest przede wszystkim skutkiem szybszego spadku eksportu niż importu oraz kurczącej się wartości produkcji unijnej. Intensywność handlu (stosunek sumy obrotów do produkcji) zwiększyła się z 46,5% do 54,3% (+16,9%), co potwierdza, że unijny sektor jedwabiu coraz silniej opiera się na wymianie zewnętrznej.

Wskaźnik zależności od importu netto

Import tkanin jedwabnych kurczy się, podczas gdy przywóz surowego jedwabiu pozostaje stabilny

Struktura importu uległa wyraźnemu przewartościowaniu. Przywóz tkanin jedwabnych (CN 5007) – historycznie największej kategorii – zmniejszył się pod względem wartości z 182,4 mln EUR w 2015 r. do 115,5 mln EUR w 2025 r. (–36,7%), a w ujęciu ilościowym z 2 155 ton do 1 060 ton (–50,8%). Równocześnie import surowego jedwabiu (CN 5002) wzrósł wartościowo z 81,5 mln EUR do 95,2 mln EUR (+16,9%), przy niemal niezmienionym wolumenie (1 530 ton vs. 1 505 ton). Oznacza to, że unijne przetwórstwo w większym stopniu opiera się na surowcu importowanym, a w mniejszym na gotowych tkaninach z zagranicy.

Po stronie eksportu również dominował spadek tkanin (z 184,8 mln EUR do 108,2 mln EUR, –41,4%), podczas gdy eksport surowego jedwabiu wzrósł z 0,68 mln EUR do 2,66 mln EUR. Wartość wywozu przędz i nitek (CN 5004, 5005) utrzymała się na zbliżonym poziomie, co sugeruje, że unijny sektor koncentruje się na wyższych etapach przetwórstwa, ale traci udziały w eksporcie finalnych wyrobów tekstylnych.

Szczegółowe porównanie segmentów produktowych

Produkcja unijna: wzrost wolumenu przy spadku wartości

Dane o produkcji (PRODCOM) w latach 2003–2024 pokazują paradoksalny trend: wolumen produkcji jedwabiu w UE zwiększył się z 31,3 tys. ton do 38,7 tys. ton (+23,9%), ale jej wartość spadła z 724,5 mln EUR do 466,0 mln EUR (–35,7%). Oznacza to silną erozję cen jednostkowych wytwarzanych wyrobów, co może odzwierciedlać przesunięcie w kierunku tańszych asortymentów (np. przędz z odpadów) oraz presję konkurencyjną ze strony dostawców azjatyckich. Specjalizacja w jedwabiu pozostała skoncentrowana w kilku krajach – w 2025 r. najwyższy wskaźnik ujawnionej przewagi komparatywnej (RSCA) miały Rumunia (0,89), Słowenia (0,80) i Włochy (0,72).

Produkcja – wolumen i wartość

Występowanie szoków cenowych i zmienność dostaw

W badanym okresie odnotowano kilka znaczących szoków cenowych. Najpoważniejszy dotknął import z Chin – w 2022 r. przeciętna cena surowca skoczyła o 26,3% w stosunku do lat pandemicznych 2020–2021, a następnie ustabilizowała się na podwyższonym poziomie (ok. 64–65 tys. EUR/tonę). Po stronie eksportu zarejestrowano m.in. gwałtowny wzrost cen w dostawach na Białoruś (+74,2% w 2023 r.) oraz do Indii (+248,7% w 2021 r.), choć ich udział w całkowitym eksporcie był ograniczony. Zmienność dostaw (mierzona współczynnikiem zmienności ilości) była największa w przypadku eksportu do Wielkiej Brytanii (CV=0,63) i Rosji (CV=0,51), co odzwierciedla skutki Brexitu oraz sankcji.

Analiza zmienności i szoków

Wnioski

W latach 2015–2025 unijny handel jedwabiem przeszedł od okresu względnej stabilności do strukturalnego kurczenia się. Główne obserwowane dynamiki to:

- Znaczący spadek ilości w obu kierunkach wymiany, przy jednoczesnym wzroście cen, co podtrzymało wartość importu, ale nie zapobiegło pogłębieniu deficytu.
- Postępująca koncentracja dostaw – Chiny pozostały niezastąpionym źródłem surowca i półproduktów, odpowiadając za ponad 80% importu, podczas gdy eksport UE rozproszył się, tracąc tradycyjne rynki (Madagaskar, Wlk. Brytania) na rzecz Tunezji i ZEA.
- Rosnące uzależnienie od importu (net import reliance z 19% do 25%) w połączeniu ze spadkiem wartości unijnej produkcji wskazuje na utratę konkurencyjności w segmentach wyrobów finalnych.
- Struktura towarowa obrotów ewoluuje w kierunku większego udziału surowego jedwabiu i przędz kosztem tkanin, co odzwierciedla zmiany w łańcuchu wartości – UE coraz częściej importuje surowiec, przetwarza go i w mniejszym stopniu eksportuje gotowe tkaniny.

Te tendencje czynią unijny sektor jedwabiu bardziej wrażliwym na szoki podażowe i cenowe z Azji, jednocześnie ograniczając jego rolę jako globalnego eksportera wyrobów jedwabnych.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.